Algemene Beschouwingen – Programmabegroting 2027

CDA Aalten-Dinxperlo

Voorzitter,

Vanavond behandelen we de programmabegroting 2027. Wanneer we kijken naar gemeenten om ons heen, zien we dat een sluitende begroting allang geen vanzelfsprekendheid meer is. Dat ons college daar opnieuw in is geslaagd, verdient een compliment. Toch moeten we eerlijk zijn: de komende jaren zullen we waarschijnlijk de broekriem moeten aanhalen. Ook dit jaar is een kleine greep uit de algemene reserve nodig. Dat heeft niet onze voorkeur. De reserve is bedoeld om tegenvallers op te vangen en onze financiële positie gezond te houden, niet om structurele tekorten te dichten.

Het college heeft gekozen voor een beleidsarme begroting, waarmee de raad nadrukkelijk aan zet is om fundamentele keuzes te maken. Het ravijnjaar komt dichterbij en gemeenten hebben nog altijd onvoldoende financiële zekerheid vanuit het Rijk. We kunnen niet verwachten dat gemeenten steeds meer taken uitvoeren met steeds minder middelen. We hopen dan ook dat het Rijk zijn verantwoordelijkheid neemt en gemeenten niet in de kou laat staan. Tegelijkertijd moeten we zelf verstandig omgaan met de beschikbare middelen. Niet alles kan en daarom moeten we duidelijke keuzes maken.

U kent het CDA als een partij die midden in de samenleving staat en met vertrouwen naar de toekomst kijkt. Wij denken niet vanuit problemen, maar vanuit kansen en mogelijkheden. Onze uitgangspunten zijn samen, verbindend, toekomstgericht en betrouwbaar. We willen een sterke samenleving in de gemeente Aalten, waarin iedereen mee kan doen, we naar elkaar omzien en inwoners, verenigingen en organisaties de ruimte krijgen om initiatief te nemen. Daarbij hebben we ook de verantwoordelijkheid om zorgvuldig met onze leefomgeving om te gaan, zodat we de wereld goed kunnen doorgeven aan volgende generaties.

Sociaal domein en samenleving

Het sociaal domein vraagt blijvende aandacht. De uitgaven zijn omvangrijk en de financiële druk neemt toe. We zijn positief over de ingezette koers richting sterke lokale teams. Deze kunnen dichtbij onze inwoners passende ondersteuning bieden. Tegelijkertijd maken we ons zorgen over de financiële gevolgen van deze ontwikkeling. Voor het CDA staat voorop dat inwoners die hulp nodig hebben daarop moeten kunnen rekenen. Wel moeten we kritisch blijven kijken naar de effectiviteit en betaalbaarheid van onze aanpak.

Onze verenigingen en maatschappelijke initiatieven vormen het hart van onze samenleving. Zij verdienen waar mogelijk onze steun. Het Naoberfonds en de micro-impulsen zijn hiervan mooie voorbeelden. Ze geven verenigingen, die het financieel vaak niet gemakkelijk hebben, de mogelijkheid om goede initiatieven te realiseren. Wij hopen dat deze regelingen ook bij de herijking van de subsidies voldoende aandacht blijven krijgen.

Jeugd en onderwijs

De jeugd heeft de toekomst en verdient alle kansen om zich te ontwikkelen. Jongeren krijgen te maken met grote uitdagingen, maar moeten vooral de ruimte krijgen om hun talenten te benutten. Goed onderwijs, aandacht voor mentale gezondheid en gelijke kansen zijn daarbij essentieel. Ook moeten we jongeren serieus nemen en betrekken bij beslissingen die hun toekomst aangaan.

Goed onderwijs begint bij een goede leeromgeving. Daarom zijn we verheugd dat we de stap hebben gezet naar een nieuw schoolgebouw voor Schaersvoorde. Dit is niet alleen een investering in onderwijs, maar vooral in onze jeugd en de toekomst van Aalten.

Wonen en leefomgeving

De woningbehoefte blijft groot. Met projecten als Slingeplas, Beggelder, Singelweg en Dorcas zijn mooie ontwikkelingen in voorbereiding. Maar ook na realisatie blijft het noodzakelijk om naar nieuwe woningbouwlocaties te zoeken.

Gelukkig zien we dat eerdere CDA-initiatieven daadwerkelijk bijdragen aan extra woningen. Denk aan woningsplitsing, het VAB-beleid en (pre)mantelzorgwoningen. Dit laat zien dat we niet alleen naar grootschalige projecten moeten kijken, maar ook kleinschalige mogelijkheden moeten benutten om onze inwoners aan een passende woning te helpen. Onze insteek is en blijft; Ja, mits…

Financiën en verbonden partijen

Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeentelijke lasten voor onze inwoners betaalbaar blijven. Door zorgvuldig met gemeenschapsgeld om te gaan en investeringen kritisch af te wegen, kunnen we werken aan een financieel gezonde gemeente met goede voorzieningen en een prettige leefomgeving.

Tegelijkertijd zien we opnieuw stijgende kosten bij verbonden partijen, vaak boven de reguliere indexering. Vooral de kostenontwikkeling bij de ODA baart ons zorgen. We hopen dat de voorgenomen fusie met ODV leidt tot een efficiëntere bedrijfsvoering en lagere kosten, met behoud van deskundigheid en kwaliteit. We vragen het college deze uitgaven kritisch te blijven volgen en stevig in te zetten op kostenbeheersing. Efficiënt omgaan met gemeenschapsgeld geldt immers voor iedereen.

Tot slot

Voorzitter, met deze algemene beschouwingen willen we nog geen voorschot nemen op alle keuzes die voor ons liggen. Het college heeft een beleidsarme begroting gepresenteerd en nu is de raad aan zet.

Wij zijn er niet voor om nu al politieke paradepaardjes op te voeren. We willen de komende maanden juist een goede en inhoudelijke discussie voeren over wat we wel en niet doen, waar we eventueel meer op moeten inzetten en welke voorzieningen en ambities financieel haalbaar zijn. Een voorbeeld hiervan is het zwembad.

Eén ding is zeker: we kunnen niet alles. Dat vraagt om verantwoordelijkheid, realistische keuzes en een zorgvuldige politieke afweging.

Als CDA blijven we daarbij kijken naar wat onze samenleving sterker maakt. Want uiteindelijk gaat het niet alleen om een sluitende begroting, maar vooral om een gemeente waarin mensen prettig kunnen wonen, werken en leven. Een gemeente waarin we naar elkaar omzien en waarin we met vertrouwen kunnen bouwen aan de toekomst.

Dank u wel.

Raimond Smit
Fractievoorzitter CDA Aalten-Dinxperlo